Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 167. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го СЕРПНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 9, 1978 No. 167. VOL. LXXXV

Сенатори закликають ЗСА підтримувати змагання народів за самостійність

Вашінгтон. — Республіканські сенатори Роберт Дол з Канзасу, Клифорд Кейс з Ню Джерзі, Пітер Доменічі з Ню Мексіко і Джейк Ґарн із Юта внесли в Сенаті Резолюцію ч. 516, якою закликають уряд ЗСА і американський нарід продовжувати підтримку змагань всіх народів за самостійність, за волю і права людини, а нарід Америки закликають гідно відзначити цьогорічний Тиждень Поневолених Націй, який розпочався 16-го липня, молитвами та відповідними церемоніями й імпрезами.

Покликаючись на Публічний закон ч. 86-90, яким 86-ий Конґрес в 1959-му році уповажнив і закликав Президента ЗСА проголошувати третій тиждень липня кожного року Тижнем Поневолених Націй, чотири згадані сенатори, які представили Резолюцію ч. 516 цілому сенатові, у цій Резолюції підкреслюють, що Об'єднані Нації теж підтримали право всіх народів на самовизначення, і також це право ґарантує 8-ий Розділ „Першого кошика" Гельсінкської угоди, що її в 1975-му році підписали лідери 35-ох країн, між ними Леонід Брежнєв, ватажок Совєтського Союзу, війська якого окупують країни Східньої Европи і заперечують тим народам право на самостійність і свободу, та накинули тим країнам уряди і комуністичну політичну систему.

Резолюція ч. 516 відмічує, що в Совєтському Союзі існують Громадські Групи сприяння виконанню Гельсінкської угоди, які підтримують принципи самовизначення народів і прав людини.

Беручи до уваги Публічний закон ч. 86-90, Гельсінкську угоду, діяльність Громадських Груп і змагання народів до незалежности, автори Резолюції ч. 516 закликають американський уряд і нарід далі піддержувати ці змагання та гідно відзначити цьогорічний Тиждень Поневолених Націй.

Гельсінкська Угода забороняє вмішування у внутрішні справи — кажуть совєти

Москва. — Ройтер інформує, що заступник міністра закордонних справ СССР Анатолій Ґ. Ковалєв, виступаючи на пресовій конференції з нагоди третьої річниці Европейської Конференції для справ безпеки і співробітництва, яка відбулася в 1975 році в Гельсінках, Фінляндія, заявив кореспондентам, що західні інтервенції в обороні суджених дисидентів в СССР є прямим вмішуванням у внутрішні справи Совєтського Союзу і порушенням Гельсінкської угоди, яка забороняє таку діяльність держав-учасниць цієї конференції. Ковалєв підкреслив, що совєтські чинники не мають заміру дискутувати ці справи з представниками західнього світу, бо вважають засуди дисидентів внутрішньою справою СССР і ці справи перебувають під виключною юрисдикцією совєтського суду. Відповідаючи на питання про найновіші процеси дисидентів Ковалєв відмітив, що вони не були суджені за політичний спротив чи їхню політичну діяльність, але за активність, яка згідно із совєтським правом, уважається „кримінальною діяльністю".

Степан Гавриш залишається на організаційній праці в УНС

Джерзі Ситі. — Організаційний Відділ УНСоюзу інформує, що відомий союзовий і суспільно-громадський діяч Степан Гавриш з днем 1-го серпня ц. р. перейняв обов'язки старшого обласного орган і затора УНСоюзу на стейти Пенсильвенію і Меріленд.

Степан Гавриш

Степан Гавриш має довголітню практику в організаційній ділянці УНС. Довгі роки він був секретарем 83-го Відділу УНС у Філядельфії, головою великої Філядельфійської Організаційної Округи, головним радним УНС, обласним організатором і асистентом Відділу та останні чотири роки головним організатором УНС. Як знавець забезпеченевих справ, він був викладачем на секретарських курсах УНС. На початку цього року ввійшов до Екзекутиви Братського Конґресу стейту Пенсильвенія.

Степан Гавриш буде в постійному контакті з головами Округ і секретарями Відділів вищезгаданих стейтів, щоб допомогти їм у виконанні організаційних завдань.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіло в місяці липні 1978 р. 142 аплікації нових членів, що їх прислали такі секретарі і організатори:

По 4 і більше аплікацій надіслали:

М. Хоманчук (5) — 9, Олександра Дольницька (434) — 7, М. Кігічак (240) — 5, Квітка Стецюк (25) — 4, М. Шеремета (70) — 4, В. Гавриляк (316) — 4, В. Крайник (423) — 4.

По три аплікації надіслали:

Б. Вовчик (35), Р. Татарський (94), М. Федишин (155), Т. Кубарич (217), М. Бобер (235), С. Кравець (277), Д. Пищ (458).

По дві аплікації надіслали:

П. Шевчук (13), І. Бінковський (23), П. Головчук (42), Д. Головатий (53), В. Добчанський (54), М. Турко (63), В. Боярський (76), М. Ткачук (114), М. Колодруб (137), Стела Раєн (171), А. Слюсарчук (174), Марія Дейчаківська (233), О. Чабан (242), Ірена Пасєшнік (248), І. Чопко (271), Маргарета Гентош (305), Д. Ґалонжка (307), В. Шмагло (336), М. Тимків (387), Р. Припхан (399), Ю. Трипупенко (424).

По одній аплікації нових членів надіслали 42 секретарі і організатори. Разом Головна Канцелярія УНСоюзу одержала 142 аплікації нових членів.

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА І СВІТ ВШАНОВУЮТЬ ПОМЕРЛОГО „ПАПУ МИРУ" ПАВЛА УІ

Біля катафалька спочилого „Папи Миру" Павла УІ в Кастель Ґандольфо.

Рим. — З хвилиною смерти Папи Павла УІ, 262-го наслідника св. Петра на престолі глави Вселенської Католицької Церкви, який помер минулої неділі, 6-го серпня, розпочалася точно визначена традиційна процедура жалоби. Як тільки розійшлася вістка про смерть Папи, задзвонили дзвони в усіх церквах Ватикану і Риму, а жовто-білі папські прапори понижено до половини маштів. У Ватикані вхід до папського палацу загороджено ланцюгами на знак, що у цій будівлі припинено діяльність аж до вибору нового глави Католицької Церкви.

Традиційний період жалоби триватиме дев'ять днів. Один з кардиналів, правдоподібно кардинал Жан Війо, ватиканський секретар стану, який виконуватиме адміністраційну владу у Ватикані до часу вибору нового Папи, ввійде до папського палацу і формально оголосить смерть Папи Павла словами: „Vere Papa Paulus sextus mortus est" („Воістину Папа Павло шостий вже неживий").

Відтак тіло Папи Павла протягом трьох днів лежатиме у Базиліці св. Петра, де тесячі вірних Католицької Церкви та інші люди матимуть змогу віддати останню пошану Вселенському Пастирові. Опісля тіло у трьох домовинах, а саме з олива, кипарису і дуба, перенесуть до гроти під Базилікою, де воно спочине в крипті.

Протягом наступних 6-ох днів кардинали відправлятимуть заупокійні Богослуження, а в шостий день буде відправлена Торжественна Служба Божа, на якій будуть присутні всі кардинали, як теж інші церковні достойники та представники країн світу, тобто президенти, прем'єри, королі, князі і т. п.

П'ятнадцять днів після смерти Папи Павла УІ розпочнеться конкляв-зібрання кардиналів, які за закритими дверима виберуть но-

(Закінчення на ст. 4-ій)

В УВУ відбулася інавґурація авдиторного навчання на літньому семестрі

Мюнхен (УВУ) — 21 липня 1978 р. урочисто заінавґуровано в Українському Вільному Університеті у Мюнхені авдиторне навчання літнього семестру 1978 р. — Архиєрейським Соборним Молебнем, Академічним вечором та товариською зустріччю професури, студентів і курсантів з українською мюнхенською громадою.

Дату інавгурації вибрано так, щоб у ній змогли прийняти участь не тільки студенти літнього семестру обидвох факультетів — філософічного та правничо-суспільно - економічного, але також учасники різних курсів: англомовного, влаштовуваного по раз четвертий спільно із Мічіґенським Центральним Університетом („Мюнхенський Проєкт"), Педагогічного та Високошкільного Літнього Курсу Українознавства (ВЛКУ). Коли навчання на семестрах та на англомовному курсі зачалося 3 липня, тоді на педагогічному курсі й на ВЛКУ виклади тривають від 17 липня.

Молебен в намірені праць Українського Вільного Університету служили соборно Владики Архиєпископ УАПЦ Орест та Єпископ - Апостольський Екзарх Плятон у сослуженні о. митрофорного протопресвітера Палладія Дубицького та докторанта УВУ о. Івахняка. Співав катедральний хор під дириґентурою д-ра УВУ М. Філя. Обидва Владики в короткому слові після Молебня привітали Ректора, Сенат, студентів із сьоми різних країн та побажали повних успіхів, а о. протопресв. Палладій вніс многоліттвіє.

Заля УВУ була вщерть виповнена (найбільше досі записане число учасників), а серед учасників запримітити можна було Президента й Віцепрезидента УНР — М. Лівицького та проф. д-ра М. Степаненка, Голову Виконного Органу Леонтія, Голову КООҐЦУ та ЦП-УЕНН мгра А. Мельника, голову Об'єднання Українських Жінок О. Штайнер. Звичайно, з'явилися також в комплеті присутні професори УВУ (досі на викладах було чинних 34 членів Професорського Збору УВУ).

В академічній частині Ректор УВУ, проф. д-р Володимир Янів представив в своєму 45-хвилиннім інформативнім слові актуальне положення УВУ на тлі його дотеперішньої діяльности та майбутніх завдань, наголошуючи зокрема факт утримання академічного статусу УВУ і його постійного відзначування в університетських довідниках.

Інавґураційну наукову доповідь читав голова Делеґатури УВУ в ЗСА, проф. д-р В. Лев, вибравши темою свого виступу питання „Жінки в житті й творчості Богдана Лепкого", що йому доповідач присвятив основну працю (яка саме з'явилася у серії видань НТШ, як том 193 „Записок"). Перед доповіддю Ректор пригадав, що в б.р. відзначено саме в Америці 75-літній ювілей праці Прелеґента, як одного із активних сеньйорів УВУ та склав йому сердечні побажання, підтримані спонтанними оплесками цілої залі, після чого всі піднялися з місць для відспівання Многоліттвія.

Вечір закінчився традиційною міжнародною студентською піснею: „Ґавдеамус".

УККА І КУК ТА ПООДИНОКІ ГРОМАДИ ПОЧАЛИ І РОЗГОРТАЮТЬ АКЦІЮ В ОБОРОНІ ЛЕВКА ЛУК'ЯНЕНКА

УККА АПЕЛЮЄ ДО ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА В СПРАВІ ЖОРСТОКОГО ЗАСУДУ ЛУК'ЯНЕНКА

Ню Йорк, Н.Й. (УККА). — Дня 23-го липня 1978 Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки, на вістку про засуд Левка Лук'яненка комуністичним судом в Україні, вислала негайно телеграми до президента Картера та державного секретаря Венса, прохаючи їх інтервенції у совєтському уряді в справі негайного звільнення того визначного українського політичного в'язня.

Телеграма в перекладі на українську мову звучить:

„Пане Президенте:

В дні 21-го липня ц.р. агентство Ройтера повідомило, що Левко Лук'яненко, один з основоположних членів Української Групи для Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод, був засуджений на розправі в українському містечку Городня за „протисовєтську аґітацію й пропаґанду" на десять років каторжної праці та п'ять років заслання.

Лук'яненко, що має 50 літ та є правником, закінчив в 1976 р. 15-літний реченець тюрми, засуджений ще в 1961 під закидом зради тому, бо він домагався мирного виходу Української ССР з Совєтського Союзу, що є заґарантовано совєтською конституцією.

Лук'яненко є шостим членом Української Групи, які вже були суджені; його арештовано в грудні 1977 р. Багатомовним є цей факт, що його засудили на процесі, що почався тільки два дні по засуді Щаранського й Ґінзбурґа, яких Ви так сміливо обороняли. Лук'яненко одержав такий самий суворий засуд як п'ять інших членів Української Групи: М. Руденко — 12 літ; О. Тихий — 15 літ; М. Матусевич — 12 літ; М. Маринович — 12 літ і Петро Вінс — один рік.

Українська Гельсінкська Група зазнала найбільше арештів та найсуворіших присудів з-поміж усіх Гельсінкських Груп поза Залізною Заслоною.

Ми апелюємо до Вас, Пане Президенте, щоб Ви публічно виступили в обороні Лук'яненка, так само як Ви станули в обороні Щаранського й Ґінзбурґа, та щоб Ви ужили всіх засобів у Вашій розпорядимости для звільнення Лук'яненка."

Таку саму телеграму вислала Екзекутива УККА до державного секретаря Сайруса Венса.

Централя КУК виступила в обороні Л. Лук'яненка

Вінніпеґ (КУК). — У зв'язу з новим судовим процесом проти Л. Лук'яненка, члена-основника Київської Групи Захисту Гельсінкських Угод і Відомого оборонця людських і національних прав України, Централя КУК вислала телеграму до міністра закордонних справ Канади Д. Джеймісона в Оттаві, вимагаючи негайної інтервенції уряду Канади, в обороні Л. Лук'яненка та інших українських оборонців прав людини, з рівночасним потвердженням права азилю для Л. Лук'яненка на сталий побут в Канаді. Подібні телеграми і листи в обороні Л. Лук'яненка пішли до Оттави від деяких Складових Організацій і Провінційних Рад КУК.

Українці Оттави в оборони Левка Лук'яненка

Вінніпеґ (КУК). — Дня 24-го липня 1978 вечором українська громада в Оттаві виступила походом перед Совєтською Амбасадою в обороні Левка Лук'яненка, оборонця людських і національних прав України. Під транспарантами „Джастіс фор Лук'яненко" з горіючими свічками в руках і з молитвою, понад 100 осіб разом з представниками балтійських та інших поневолених народів, станули до протесту проти несправедливих засудів Лук'яненка та інших членів Української Групи Захисту Гельсінкських Угод.

Цей спонтанний виступ в обороні Л. Лук'яненка, після одержання вістки про його засуд на 10 років каторги і 5 років заслання, зорганізовано заходами Відділу КУК в Оттаві під головуванням Ю. Сальського і старанням попередньої голови пані О. Жили. Під час цього виступу відчитано лист міністра багатокультурности Н. Кафика, в якому подтверджено право на побут в Канаді для Л. Лук'яненка та інших переслідуваних оборонців Гельсінкських Угод.

Про цей виступ української громади в столиці Канади широко звітували оба столичні щоденники: „Оттава Сітізен" і „Оттава Джорнал". Свою солідарність з виступом українців в обороні Л. Лук'яненка засвідчила активною участю в демонстрації перед Совєтською Амбасадою Джін Піґотт, посол з Оттави до Федерального Парламенту.

Демонстрація в Оттаві

ЖУРНАЛ „ТАЙМ" ІНФОРМУЄ ПРО СПРАВУ ЛУК'ЯНЕНКА

Відомий журнал „Тайм" помістив у числі з 31-го липня ц.р. довшу замітку про поновний засуд совєтським судом Левка Лук'яненка на 10 років тяжких робіт в концтаборі і 5 років заслання у віддалених районах СССР. Як відомо, суд над Лук'яненком відбувся 17-го липня ц.р. в містечку Городня біля Чернігова і судили його совєтські судді вже вдруге бо в 1961 році засуд на кору смерти було йому замінено на 15 років ув'язнення за членство в Робітничо-Селянській Спілці, що згідно з совєтськими кримінальними законами уважається за „зраду батьківщини" і карається найвижчим виміром кари. Лук'яненка, як раніше інших членів Української Гельсінкської Групи — Миколу Руденка, Олексія Тихого, Мирослава Мариновича і Миколу Матусевича, судили за „антисовєтську аґітацію і пропаґанду".

Автор статті в журналі „Тайм" згадує про це і каже, що органи КҐБ й інші совєтські чинники намагалися примусити 51-річного адвоката Лук'яненка публічно вирektися своїх політичних поглядів та засудити свою попередню діяльність, як члена-основника Української Гельсінкської Групи, обіцяючи йому за це полегшення вироку. Замість того, — каже далі автор замітки — Лук'яненко проголосив голодівку на передодні суду над ним, відкинув усі обвинувачення, які закидали йому „антисовєтську аґітацію і пропаґанду" і не погодився, щоб його справою займався визначений совєтськими властями адвокат, кажучи, що він сам виступатиме у своїй обороні. При тому журнал коротко інформує про визвольну боротьбу українського народу за самосітійність і про спротив русифікаційній політиці Москви. Автор виразно підкреслює участь Лук'яненка у Робітничо - Селянській Спілці, вказує на цілий ряд публікацій, у яких Лук'яненко, спираючись на совєтську конституцію, розглядає можливість виходу України із Совєтського Союзу і право на побудову власної самостійної держави. За ці погляди Лук'яненка покарали карою смерти, а потім замінили на 15 років ув'язнення і вивезли на Сибір до концтаборів. Автор характеризує Лук'яненка, як великого патріота та безкомпромісового борця за національні і людські права, який після відбуття 15-річного ув'язнення поновно включився до праці Гельсінкської Групи, яка не тільки слідила за виконанням Гельсінкської угоди, але також обороняла релігійні свободи і вільний виїзд жидів та інших груп з СССР.

Фото Левка Лук'яненка, надруковане в журналі „Тайм" разом з вісткою про нього і його засуд.

Українці Філядельфії демонстрували проти засуду Лук'яненка

Під час демонстрації у Філядельфії

Філядельфія. (О. Л-ий). — Як тільки надійшла вістка про жорстокий засуд совєтським „судом" Левка Лук'яненка, провідного члена Української Гельсінкської Групи, вже вдруге на 15 років каторги і заслання, філядельфійський Комітет Оборони Валентина Мороза зразу зорганізував у середу, 26-го липня ц. р. о 12-ій год. дня перед Домом Незалежности (Індепенденс Гол) у Філядельфії публічну протисовєтську демонстрацію проти варварського засуду Лук'яненка, як рівнож Руденка, Тихого, Мороза та інших українських політв'язнів у совєтській тюрмі народів.

Помимо короткого часу та браку відповідних засобів ширшої інформації в демонстрації взяло участь коло 200 осіб. Комітет Оборони Мороза підготовив протестаційні устаткування — напроти Індепенденс Гол, між павільйоном, де приміщений Дзвін Свободи, установлено велику чорну клітку із великим портретом Левка Лук'яненка в середині, а поруч портрет Валентина Мороза та великі плякати в англійській та українській мовах: „Свобода українцям!", а в горі клітки напис „Допоможіть українцям у совєтських тюрмах!".

Учасники демонстрації несли різні транспаранти з відповідними написами в англійській мові та голосно скандували різні кличі, як наприклад: „Свобода українцям", „Лук'яненко — чергова жертва КҐБ", „Звільніть Лук'яненка", „Звільніть Мороза", „Звільніть Тихого і Руденка", „Українці гинуть у совєтських тюрмах", „Брежнєв — звільни українських політв'язнів" і т. п.

Демонстрацією керувала голова філядельфійського Комітету Оборони В. Мороза Уляна Мазуркевич, яка разом з іншими членами Комітету Вірою Андрейчик, Зоряною Луцькою, Христею Сеник, д-ром Петром Клюком та іншими роздавали відповідні летючки про засуд Лук'яненка та інформували кореспондентів місцевої американської преси й телебачення, а Орися Гевка безупинно інформувала публіку через голосник у винайнятому авті та заповідала відповідні протестаційні кличі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Широкі зацікавлення Китаю

Після прийняття нової конституції на п'ятому Народному Конгресі китайської Комуністичної партії, який відбувся в березні 1978 р. в Пекіні, і переведених деяких політичних та персональних змін на найвищих становищах в Політбюро і Центральному Комітеті, нові верховоди Китайської Народної Республіки поширили свої зацікавлення не тільки в нутрі країни, форсуючи інтенсивно розбудову китайської індустрії і переводячи в приспішеному темпі модернізацію своєї майже п'ятимільйонової армії, яка була б спроможна протиставитись в першу чергу совєтській загрозі, але також цікавляться більше зовнішніми справами і міжнародними конфліктами, які, хоч і не заторкують безпосередньо Китаю, то все ж таки мають великий вплив на загальну політику китайського уряду. У широких китайських зацікавленнях окреме місце займають справи і проблеми Східньої Европи, де досі панували виключно совєтські впливи і Москва вважала, що її домінація на цьому обширі закріплена навік-віки. Деякі китайські газети, головно ті, які появляються в Гонг Конгу, надрукували в останніх тижнях декілька проблематичних статтей із східньоевропейською проблематикою, у яких ставиться під сумнів совєтську домінацію і вказується на поневолення ряду колись вільних і незалежних держав, не тільки сателітів Москви, але також раніше поневолених Москвою країн, як наприклад, Балтійських держав, України, Білорусії, Грузії та інших. Крім того, політичні спостерігачі помітили, що майже на всіх міжнародних конференціях, присвячених східньоевропейській проблематиці, появляються тепер китайські представники, які беруть активну участь в дискусіях, працюють в численних комісіях і подають свої вески до загальних резолюцій. У приватних розмовах вони вказують на спільність інтересів КНР, Західньої Европи і західнього світу взагалі, на загрозу з боку московських ,,соцімперіялістів'', на поширення совєтської домінації в країнах Азії і Африки, на підготову до війни Совєтсьзкого Союзу, на фальшиву мирну політику московського Політбюра і Брежнєва тощо.

Доказом китайської настави можуть послужити також слова міністра закордонних справ Гуанг Гуа, які він сказав на привітання д-ра Збігнєва Бжезінського, дорадника президента Картера в справах крайової безпеки, коли цей офіційно відвідував Китай минулого червня. ,,Майже всі зміни і непорозуміння, — казав тоді Гуанг Гуа, — в різних частинах світу стоять в тіні соцімперіялізму. Під прикриттям розрядки, співпраці та роззброєння соцімперіялісти збройться без упину і підготовляються до Третьої світової війни''. Китайський міністер, використовуючи нагоду приявности в Китаю високого представника З'єднаних Стейтів Америки, закликав Захід до об'єднуючої дії, до ставлення спротиву совєтській політиці проникання, до застосування безкомпромісової політики, щоб ,,знищити стратегічні пляни гегемоністів'' і тим самим відсунути кошмар нової світової війни, що є бажанням усіх миролюбних народів.

Якщо врахувати ще дуже тепле привітання, вислане китайськими керівниками з'їздові югославських комуністів, тріюмфальне вітання в Пекіні маршала Тіта і президента Румунії Ніколаі Чаушеску, заповіджену недавно подорож голови китайської Комуністичної партії і прем'єра уряду Гуа Куо-фенга до Югославії і Румунії та постійну критику совєтської закордонної політики, то матимемо ясний образ широких зацікавлень Китаю проблемами світової політики, яка змагає до підірвання престижу комуно-московських імперіялістів в першу чергу. Раніше на таку поставу Китай не міг собі позволити, бо внутрі Компартії існували завеликі різниці поглядів на тактику китайської закордонної політики. Тепер, як твердять політичні аналітики, панує там однозгідність між Гуа Куо-фенгом і його заступником Тенг Гсіао-пінгом, і це забезпечує Китаєві відповідне місце в міжнародному політичному світі і симпатії багатьох народів, які боряться за визволення з комуно-московського ярма.

Петро Григоренко

ЩЕ ОДНА ТРАГІЧНА СУДОВА КОМЕДІЯ В СССР

До численних жорстоких присудів правозахисникам Совєтського Союзу добавився ще один. Член Української Групи Сприяння виконанню Гельсінкських угод Левко Лук'яненко засуджений до 10 років ув'язнення і 5 років заслання.

Я знаю Левка як людину, котрій дорожче всього правда, доля батьківщини і права людей. За це його й катують. В 1961 році його присудили до страти тільки за те, що він розповів людям про те, що, згідно з конституцією СССР, їхня і його батьківщина має право на самовизначення і відокремлення від Совєтського Союзу. Цей присуд, після двох місяців камери смертників, змінили на 15 років ув'язнення. А тому, що Лук'яненко винним себе не вважав і продовжував відстоювати свої погляди навіть ув'язнено, то після п'ятнадцяти років таборів та тюрми його, замість звільнення, посадили під домашній арешт. Після двох років такої ,,свободи" його знову запроторили до катовень КГБ. І от знову жорстокий присуд.

Людину фактично позбавили життя. Вісім років в армії, п'ятнадцять в ув'язненні, два роки домашнього арешту — це ж пів життя для 50 літнього Л. Лук'яненка, а тепер ще 15. Та йому же буде 65, якщо він доживе до звільнення. За що аж така нелюдська кара? За що знищене ціле життя людини, котра в кожній вільній країні була б гордістю нації? Це ж правдива, чесна, високоосвічена, душевна і дуже толерантна людина! У нас в Українській Гельсінкській Групі ми всі, навіть з віддалі відчували його благородний вплив. Його листи та поради через наших окремих посланців до нього робили його справжньою душою групи. Знищити життя такої людини могла тільки антинародна колоніяльна влада. Батьківщина того зробити не могла. Левка й душать іменно за те, що він наочно доводить, що його батьківщина-Україна — як і інші підсовєтські республіки колоніяльно пригноблена, а проти народів СССР провадиться під гаслом злиття націй страшенний ґеноцид.

Я уважно слідкував за останніми судовими процесами в СССР. Я зворушений тим, що народи світу починають розуміти ту ролю, яку відіграє правозахисний рух Совєтського Союзу в боротьбі за права людини, за перешкоду війни. Я всією душею підтримую ту тверду позицію, яку зайняли президент Картер, Конґрес і Сенат, а також Державний департамент ЗСА в справі захисту Гельсінкського руху в СССР. Але процеси закінчились і я вже чую голоси окремих сенаторів і урядовців, які виступають проти економічних і моральних реакцій ЗСА щодо Совєтського Союзу. Я чую також деякі голоси з засобів масової інформації, які намагаються звести справу політичних в'язнів СССР до справи обміни Щаранського і Гінсбурга.

Обидва ці правозахисники належать до найближчих моїх друзів, і для мене не було б більшої радости ніж зустрінути їх на волі. Але я ніколи не забуду, що разом з ними судили Віктора Петкуса і Левка Лук'яненка, що до того засуджені Юрій Орлов, тяжко хворий Микола Руденко, Олекса Тихий, Мирослав Маринович, Микола Матусевич, Володимир Сліпак, Звіяд Гамсахурдія, Мераб Костава, Шаген Арутюнян, Фелікс Серебров, Петро Вінс, що позбавлені батьківщини Томас Венцлова, Галина Вишневська, Мстислав Ростропович і я сам, що під арештом Олександр Подрабінек, Роберт Назарян і Гелій Снєгірьов, що в таборах, тюрмах і психушках катують сотні, а може й тисячі в'язнів совісти. І не можна, доки всі ці люди не звільнені, ні послаблювати, ні, тим більше, припиняти боротьби за їхнє звільнення. Світ повинен знати, що ці люди є на самому передньому краю найнебезпечнішого і, одночасно, найважливішого участку боротьби за мир, за права людини.

Світ повинен примусити Організацію Об'єднаних Націй перестати бути сліпою і глухою. Ґеноцид є ґеноцид, навіть коли він твориться під гаслом злиття націй в єдину соціялістичну націю. Совєтський Союз заподіяв багато жорстоких і страшних справ під облудними гаслами. Під гаслом уторення соціялістичного сільського господарства селянство виморювалось голодом і винищувалось в архипелаґу Ґулаґ. Під гаслом побудови соціялізму йшли масові розстріли і знов такі нищення через Ґулаґ. Страшно й подумати, що жде народи СССР, якщо світ не пригадає, що ґеноцид це злочин проти людства і народи повинні покарати тих, хто творить цей злочин.

ООН повинна пригадати й про те, що є міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм колоніялізму і те, що остання колоніяльна імперія, маскуючись назвою ,,Совєтський Союз", пригноблює десятки неросійських народів, та й сам російський народ.

Світ повинен примусити СССР виконувати всі міжнародні обов'язки, що він сам прийняв на себе, і перш за все звільнити всіх, хто був ув'язнений за відстоювання прав людини і національних прав.

Доки цього не зроблено, не можна зменшувати силу боротьби, не можна відмовлятись від санкцій, як моральних так і економічних.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді и вільному світі нового свідомого члена!

Панас Феденко

,,НЕ ТАК ТІЇ ВОРОГИ"...

Буває у світі різна реклями: корисна й шкідлива. Деколи наші патріоти на чужині не відрізняють, чи та чи інша згадка про Україну в чужій пресі йде нам на користь, чи на шкоду. Декому приємно читати, що ,,нас не забудуть в світі''... Так то деякі емігранти-українці раділи, що їм приписано участь в замаху на швидкий поїзд ,,Італікус'', що довів до катастрофи й смерти пасажирів: мовляв, ,,про нас знають!''

Дехто тішився, що афера Добоша й Климука попала на сторінки ,,великої преси'', як доказ ваги ,,української справи'' в світі... Таких прикладів знайдете чимало.

Думаю, що не можемо радіти й тому, що деякі члени Української Католицької Церкви у спорі за патріярхат переходять межі дозволеного, і тому бешкети безвідповідальних осіб попадають у чужу пресу як приклад української нетолеранції, фанатизму. Така ,,рекляма'' кидає недобру тінь на всіх українців.

Маю в руках нову книгу англійського генерала сера Джона Гекетта (Hackett) — ,,Третя світова війна''. Автор на спілку з іншими знавцями воєнного мистецтва написав ,,майбутню історію Третьої світової війни''. Ґаккет описує стан армій НАТО і Совєтського бльоку на землі, в повітрі, на морі й під водою. Він пророкує, що аґресію почне р. 1985 Москва в напрямі на Югославію, на послаблену боротьбою національностей державу маршала Тіта. Головним театром війни, на погляд Гекетта, буде Західня Німеччина і атака армії совєтського бльоку від 1 серпня 1985 р. дала б напочатку перевагу Москві. Гекетт пророкує, що комуністичні армії швидко дійшли б до кордонів Франції, захопивши в свої руки Мюнхен, Штуттґарт, Ганновер, Гамбурґ і Бремен.

Щоб застрашити держави НАТО, Москви кинула б атомові бомби на англійське місто Бермінґгем і цим викликала б відсіч із Заходу, бо до Европи прилетять повітряні сили з Америки.

Автор ,,Третьої війни'' передбачає, що натиск армій совєтського бльоку на Захід був би протягом двох тижнів відбитий і агресори відкинуті приблизно на теперішній кордон між двома німецькими державами: федеративною республікою (столиця в Бонні) і демократичною (комуністичною) республікою (столиця в Східньому Берліні).

Невдача наступу Москви на Захід, щоб захопити Західню Европу, — пише Гекетт, примусила б Кремль вступити в мирові переговори з противником, з умовою — розділити світ між москвою і Вашінґтоном. Однак, в інтересі Західнього Світу, — зазначає Гекетт, — лежить розпад совєтської імперії. Вашінґтон відповідав би на руїну Берлінґгему атамовою атакою на білоруську столицю Мінськ, і це мало б викликати розпад совєтської імперії. Бо під впливом національно настроєних членів Комуністичної партії України настав би розклад Совєтського Союзу зсередини...

Вільно англійському генералові писати ,,історію будучности''. Для того в світі створено вже й окрему науку, що зветься ,,футурологія''. Можна думати, що деякі українські загорільці захоплено привітають ,,наукове пророцтво'' Гекетта, бо він пише про розклад совєтської імперії наслідком воєнної поразки, який обійдеться мирним шляхом.

Ці футорологічні гіпотези можуть нас інтересувати як фантастичний роман про літання астронавтів у небесних просторах між невідомими плянетами. Мене однак непокоїть натяк Гекетта на вигадану ролю українців, членів КПУ, що мали б зробити почин для розпаду совєтської імперії після поразки в Третій світовій війні... Цей натяк у футурологічній книзі мусить викликати ,,оскому'' у кожного розсудного українця. Знаємо бо, що й фантастичні здогади Гекетта запишуть спеціялісти в канцелярії КГБ і будуть ще пильніше придивлятися до національно настроєних людей в Україні. Генерал Гекетт, певно без наміру нам шкодити, згадав про українців у Компартії України, бо не уявляє собі під яким тяжким натиском перебуває кожна свідома українська душа в совєтській каторжній імперії. Може йому довелося читати про українців-мучеників тиранського режиму, що за одне вільне слово критики перебувають в неволі, віддані на знущання катам-садистам. Тому генерал створив собі ілюзію про ,,силу'' цього українського елементу в Компартії України. Я цієї ілюзії не маю.

Свого часу Іван Багряний писав необережно про ,,наші кадри'' в Компартії України. Такі заяви не вийшли на здоров'я національно свідомим людям у Компартії та в Комсомолі України. Це схоже на заяви промовців інших груп на еміграції, котрі явно й славно проголошують, що мають надію на генералів, адміралів та інших високих достойників українського роду в совєтському апараті... Такі голосні декларації можуть викликати на чужині ,,ентузіязм'' серед наївних людей, але вони не поможуть ,,всенаціональній революції'', зате дають роботу майстрам катівського ремесла — нишпорити по всіх закутах, вишукуючи ,,буржуазних націоналістів'' ,,сепаратистів'' і ,,ворогів народу''.

*Мушу признатися: читаючи пресу польську, чеську, болгарську, що виходить на чужині, ніде не зустрічаю такої безвідповідальної писанини, як в українській пресі, де задля реклями свого ,,загумінку'' виставляють наших людей в Україні під репресії. А коли це станеться, то є матеріял для протестів і демонстрацій в безпеці, далеко від Рідного Краю. Таким чином, через свою лиху рекляму ,,добрії люди'' мимоволі допомагають ворогам нашого народу...

Михайло Бажанський

БУВАЮТЬ ДИВА НА ЗЕМЛІ

Однієї п'ятниці, перед дванадцятою годиною ночі, зателефонував до мене детройтський громадянин Мармелюк. Він покликався на відомого діяча Ґрадуантів, Михайла Віхорека, від якого одержав мою адресу і який йому в свою чергу порадив звернутися до мене, бо тут мається справа про українські книжки. Батько Мармелюка помер уже більше як рік тому, а хату, в якій батько проживав, тепер продають, а там є деякі книжки. Син не знав точніше, як описати вартість бібліотеки, яку батько залишив. Говорив по-англійськи, видно української мови не знає. Я подякував за таку вістку, кажучи, що я вже сам книжок не збираю — я віддав своє майно Гарвардові — але можу перебрати для українських гарвардських студій, з якими я тісно пов'язаний; про умови ми не договорювалися.

Проминула субота і неділя. Між тим я трохи і призабув за нічну розмову, а бувши занятим, не спішився з реалізацією цього діла. Як надійшов понеділок, дата зустрічі з Мармелюком, я покликав великого приятеля Українського Гарварду, пані Ольгу Дужу, щоб і вона поїхала зі мною та стала в пригоді, як такої треба буде.

Ми вдвійку приїхали під вказаний дім. Підходили до нього із змінними думками. Жевріла думка, може і не варто було їхати. Тим більше, що зовнішність цього дому виглядала як румовище, що разом з дивною метушнею навколо дому, вражало непривітністю. Порозкидане всеньке господарське добро. Панував нелад.

Господар в свою чергу вказав нам стрих, на якому мали б бути книжки, про які йшла мова. Пані Ольга приговорювала до серця господаря, інформувала про українську справу в Гарварді, а я подався слабкими сходами на горище. Розглядав навкілля. В сажі, в порохах, на і під розламаними частинами меблів та хатнього устаткування лежали перли світових і української літератури. Духові скарби, за якими я шукав багато років і за поодинокі примірники платив велику суму грошей. Це була надсподівана розкіш. В бруді, в непорядку, на піддашші вітром підшитому — багата книгозбірня, розметана по всьому горищі. Тут зібрана доба НЕП-у в Україні й видання з тих часів. Тут показався блискучий О. Влизько із своїм голосом ,,За всіх скажу", Микола Куліш, Вал. Підмогильний, М. Йогансен, О. Досвітній, А. Хвиля, А. Головко і цілий ряд розстріляних, засланих, замучених і знищених поетів, письменників та публіцистів, які не могли жити у вузьких рямках комуністичної дійсности, дешевої і викривленої аґітки, вони все таки на перше місце ставили український народ, а щойно потім інтернаціоналізм, комунізм та інтереси московського большевизму.

Із серійних видань під руки самі йшли: ,,Червоний шлях", ,,Літературний ярмарок", ,,Критика", ,,Життя і Революція", ,,Нова генерація", ,,Молодняк", ,,Плуг", ,,Гарт", ,,Вапліте", ,,Кіно", ,,Західня Україна", ,,Літопис Українського Друку", ,,Знання", ,,Самоосвіта", ,,Більшовик України", ,,Заочний комуністичний Університет", ,,Вікна" (Львів), ,,Всесвіт", повний річник за 1925-ий рік за редаґування Еллана Блакитного, 14 перших чисел ,,Літературної Газети" та ще багато більше інших. Правда, в деяких немає комплектів, але для студій над тією добою і так досить.

Найбільше ми знайшли — бо всіх 556 видань — з української драматургії, з яких тільки може половина відноситься до згаданого періоду НЕП-у, а друга частина це театральні видання ,,Русалки" та інших драматичних видавництв, які займалися виданням театральної літератури.

Очевидно, як і треба було сподіватися, є багато політично-громадських видань, які віддзеркалюють це перше десятиріччя влади большевиків в Україні. Це сьогодні дуже рідкісні видання, бо за океан не завжди доходили всі, а там понищено їх, разом з авторами. Є їх біля 500.

Напевно кожен збирач, музейник і бібліотекар зрозуміє мою безмежну радість, райську насолоду, що я мав змогу в той час перегортати ці видання і їх захоронити, бо не знати яка гірка доля могла їх зустрінути, як би не та щаслива хвилина. На дивлячись на невигоди у перегляді цих бібліотечних скарбів, не дивлячись на страшну невидержливу атмосферу на горищі, поборюючи втому, ми пакували ці книжки, альманахи і журнали та драмлітературу до коробок і виносили до великого авта, але воно не могло вмістити всього цього добра; треба було їхати ще раз, а потім пані Ольга Дужа ще втретє турбувала господаря.

При цьому насувається думка, яка тепер мене переслідує як день, так ніч. Який дивний збір обставин? У нас в Детройті проживав довгі роки фанатик бібліофіл Ілля Чайковський, який оголошував у всіх газетах, що він скуповує старі видання. Він ходив хата в хату

(Закінчення на ст. 4-ій)

НАЙЦІННІШИЙ ҐОЛЬ

(В 40-ву річницю перемоги Скоценя й С. Т. ,,Україна", що символізує найвартісніше в спорті).

Вступ: Трохи історії й анатомії

Декілька років тому в одній з наших газет появилася стаття Осипа Кравченюка п. н. ,,Спорт в Америці і ми''. Знаходимо в цій статті, між іншим, такий відступ:

— Пригадуються вам блискучі успіхи львівської ,,України'' в Окружній лізі, що сьогодні радіємо її перемогами над першою дружиною Погоні, над Чарними, ще сьогодні не можемо зрозуміти, чому змагання ,,України'' з Гасмонеєю кінчались звичайно ремісом (хоч була і перемога 4:2)...

,,Отже, гаразд: хочемо вияснити тайну, чи причину цих ремісів — нерішених вислідів у змаганнях ,,України'' з Гасмонеєю, а рівночасно насвітлити згадану перемогу 4:2 чорно-червоних (як звали ,,Україну'' по кольорі її сорочинок, чи пак цілого однострою) над голубо-білими (Гасмонеєю).

Навступі — спростування, чи доповнення до наведеної цитати О. Кравченюка: аж такі рідкісні перемоги ,,України'' над Гамонеєю не були... Зараз після деградації цієї жидівської дружини з державної ліґи до львівської кляси ,,А'' (Окружну лігу основано аж декілька років пізніше) восени 1929-го року ,,Україна'' на грищі Цитаделі привітала поворотців перемогою 2:1. Навесні наступного року, вже в офіційних пунктових змаганнях, невіджалуваної пам'яті Кобзяр єдиним голем з лівої ноги замаркував другу перемогу (1:0) чорно-червоних над голубо-білими. Говорю про ці успіхи як своєрідний коронний свідок, який в обидвох цих боях був воротарем ,,України''.

Траплялися українські перемоги в зустрічах цих суперників і в пізнішому. Зараз після віднотованої вже перемоги 4:2, яка відбулася під кінець весняної рунди чемпіонатів 1938-го року, ,,Україна'' на початку осінньої баталії 1938/39 вдарила своїх меншинних суперників 3:0... Була теж перемога 5:1. Але вже слово ,,траплялися'' свідчить, що правило в зустрічах цих суперників творило щось інше, як українські перемоги. Не творили цього правила теж і перемоги Гасмонеї (Повний балянс дає кількісно більше українських перемог). Отже, лишаються нерішені висліди, чи — як тоді популярно казалося — ремі-(си). Висліди 1:1, 2:2, 3:3 і т. п. були в змаганнях ,,Україна''—Гасмонея такі популярні, що як на один матч цих суперників не з'явився суддя й обидві дружини погодилися на присутнього жидівського суддю Земана — той перед цілою трибуною перед ігрою заявив:

— Бендзє ремі (буде нерішена)!... І обидва табори прийняли пророцтво виборного судді сальвами щирого спортового реготу. Бо всі знали Земана як чесного спортсмена, всі знали, що змагання ,,Україна''—Гасмонея завжди були чисті (отже, навіть якомусь нечесному судді не лишали місця на якісь ,,ліві штоси'') і знали всі, що тут рішали завжди тільки й виключно спортові козирі обидвох суперників.

Анатомія цих козирів була проста: ,,Україна'' — все одно, в який календарний період — завжди мала першорядний напад. Бомбардири Мурський, Лисик, Кобзяр, Петрів (Сич, Воробець), брати Мігоцькі, Підлисецький, Лапчук Карльо-Льольо МіклЬош, Олександер-Леньо Скоцень, Богурат, Краєвський, Кузьма, Тихоліз — у різних часових етапах ґарантували за те, що ні воротар суперника, ні глядачі на трибунах не поснуть.

А Гасмонея завжди мала першорядну лінію допомоги. Коли львівські жиди, після 3-річного побуту в Державній лізі, вернулися до кляси ,,А'' — їхня поміч залишилася на рівні державної ліґи, а інколи своєю прикладною співпрацею між собою та з власним нападом торкалася міжнародного рівня. Вона боролася за себе і за свій напад, якого Гасмонея — після виходу довгоногого, ржаво-волосого і ржаво-язикого Дуся Штоєрмана, Парнеса й Уріха — практично беручи, не мала.

В таких умовах нормальний хід змагань цих суперників виглядав так: наперед була пекельна офенсива ,,України'', героїчні пробої її бомбадирів; падали ґолі, які поривали трибуни до зриву, що загрожував істиним обвалом цих споруд... Заносилося на те, що ,,сьогодні наші рознесуть суперника й нарешті покінчать із нестерпним нерішеним вислідом — ремі(сом)''.

А потім буря над Гасмонеєю проходила — в хід йшла її поміч. І хоч ця незнищенна машинка в складі Вольфшталь—Горовіц-Дрікс — мусіла виконувати вдесятеро більше праці, ніж напасники ,,України'', ґолі для голубо-білих, без будь-якої героїки, проте певно, як спілі овочі на вакаціях, один по одному капали в українські ворота. А, як сонце заходило й суддя свистав кінець, вислід був... нерішений.

Коли традиційний ґоль упав не в ті ворота...

Не йнакше було у згаданих Кравченюком змаганнях із вислідом 4:2 — за вийнятком останньої хвилини гри, коли все пішло шкереберть. Ото ж, почалося пекельними наступами ,,України'', Леньо Скоцень ,,прифастригував'' Гацеї з 16 нетрів ґоля, на якого ,,муха не сяде'', а за 15-20 хвилин повторив свій номер. ,,Україна'' вела 2:0...

Але тоді пішла в хід машинка помочі ,,Гасмонеї''. Її праця милувало око, хоч на розмоклому після дощу грищі виглядало, що вона застрягне в болоті. Та, на диво, не застрягла — воротар Василь Босий мусів двічі витягати з воріт м'яч, який упав туди ніби випадково, але впав — і вислід шкірився ремісовим 2:2.

Тоді до слова зголосився ясноволосий котигорошко Богурат: далекою бомбою, кілограмометрами неспівмірною з його ростом, він привернув перевагу ,,Україні'' на 3:2 — і з тим суперники розійшлися на перерву до одягалень.

Після перерви всі очікували ,,страшної помсти'' голубо-білих, але ніхто не сподівався аж такого їхнього напору. Нічого не помагали намагання нападу ,,України'' пробитися з оточення, не помагали скандовані накликування українських глядачів. Гасмонея все більше зашнуровувала чорно-червоних на їхній половині грища, а там — на карному полі... Напасники, під проводом стратега Льоля Міклььоша, гарували на власному передпіллі — тільки Леньо Скоцень, як бузько на безжабному мочарищі, куняв у безвиглядному очікуванні шанси, сумно спостерігаючи, як воротар Василь Боси (,,хляп направо-хляп наліво...) робінсонадами виловлював м'яч з усіх можливих кутів воріт... Доходило до того, що вже навіть українські глядачі воліли, щоб традиційний вирівняльний ґоль нарешті прийшов: він, з одного боку, дещо притупив би жажду реваншу Гасмонеї, а з другого — збудив би в дружині ,,України'' те, що ЕКО-вий ,,Гриць Зозуля'' окреслює словами ,,нацинална злість''.. Та змасований ліс ніг української дефенсиви і згаданий воротар Босий на ґоля не приволяли — і з тим велетенський футбольний годинник Омеґа на краю грища показував останні хвилини змагань.

Коли вказівка цього годинника досягла двох останніх рисок-хвилин, замерзлий від бездіяльности воротар Гасмонеї, з плащем наопашки, вийшов з воріт і, не спускаючи з очей годинника і гри, наближався до бічної лінів грища, в очікуванні кінцевого свисту судді. Але замість свисту, прийшло щось несподіване... Таке, що згаданому воротареві в носі свиснуло...

...Льольо Міклььош вибабрав м'яч з болота і блискавично заадресував його до вільного Леня Скоценя... Воротар Гасмонеї кинув плащ поза лінією грища і рвонувся загородити дорогу Скоценеві, що вже йшов із м'ячем на жидівські ворота. Рафінованою фінтою тіла Скоцень ,,зробив'' на середині грища воротаря, посилаючи його в фальшивому напрямку. Обурений суперник метнувся на землю, щоб зловити Леня за ногу — але той переплигнув витягнені воротарські лабети — і пішов з м'ячем.

Пішов?

Хоч між Скоценем і порожніми воротами Гасмонеї не було нікого, йти м'ячем було рисковано. Зараз при ворітних стовпах стояли: запасний воротар, провідник, тренер, господар і лікар Гасмонеї— будь-котрий із них, чи й усі разом, могли в гарячці патріотизму вийти на грище і загородити дорогу стрільцеві (а неясні постанови правильника скінчились би... ,,невтральним судівським м'ячем ,,за участь неуправненого змагуна у грі'').

Та найбільша небезпека грозила від стадіонного годинника Омеґа. Суддя безугавно споглядав на нього і на свій ручний кінцевий свист. А тут, перед ногами стрільця, була неповторна нагода виміняти Піррову перемогу, яка боліла б більше, ніж поразка, на повновартісну 4:2...

(Закінчення на стор. 3-ій)

НАЙЦІННІШИЙ ҐОЛЬ

(Закінчення зі стор. 2-ій)

...З того всього, Скоцень, переїхавши центрове коло грища, у притаманний собі спосіб зіщулився-зібрався з силами, підскочив на місці і правою „маче́ґою" двигнув намоклу кулю м'яча в напрямку порожніх воріт Гасмонеї...

...Ніхто не ворухнувся за воротами Гасмонеї, ніхто не пробував здоганяти Скоценя з-заду. Всі актори перемінилися в глядачів — говорив-діяв тільки м'яч... А він, після короткої часово, але довгої віддаленням подорожі шугнув і зник у сітях воріт — щасливий, що скінчилося для нього півторигодинне оббивання боків...

...Спортове Товариство „Україна"-Львів проіснувало (з перервами першої большевицької інвазії) 31 рік, барвиста місцева й міжнародна кар'єра Олександера-Леня Скоценя тривала майже (чи таки без „майже") два десятки років. Одне певне: в житті обидвох сторін цей ґоль, з-перед 40 років, був під поглядом спортово-моральним і повчальним далеко найцінніший. Ніякий Довженко, чи Сесіль де Міль, ніякий геній фільмового скрипту й режисерії не придумав би фільму, в якому дружина, що половину змагань була так нівечена під колесами воза, використала б єдину шансу долі й єдину помилку суперника, щоб накінець в останніх секундах взяти під колеса його.

Тоді заупокійно ревів клюбний осел

Читача напевно цікавлять настрої в обидвох таборах 5-тисячної маси глядачів.Отже, не було після цих змагань двох — ликуючого й сумуючого — таборів. Був тільки один спільний спортовий табір, п'ять тисяч членів якого, без різниці віровизнання, національної і клюбної приналежности, до загину сміялися, що щось таке може в таких змаганнях трапитися.

Якщо мова про Гасмонею, то треба знати, що вона — доцінюючи важливість тіловиховання — вміла завжди дивитися на нього як засіб до мети, а не як на саму мету. Живим доказом такого тверезого, приправленого навіть закришкою карнавалого гумору, погляду Гасмонеї на спорт був факт, що свій спортовий виряд на змагання львівські жиди (які половину Польщі могли купити) возили не автом, тільки примітивним возиком, який тягнув власний клюбний... осел.

Цей осел був живою реклямою Гасмонеї, а з його реву мешканці дільниць, що чули його, віщували перед змаганнями вислід, а потім —чи віщування справдилися.

Після цих змагань осел ревів так дуже заупокійно, що несила було не звернути симпатикам Гасмонеї увагу на дисгармонію між їхніми сміхами й цим жалобним ревінням.

Реакція була спортово-філософічна:

— Тільки осел може робити трагедію з того, що сьогодні трапилося. Бо тільки він не усвідомляє, що традиційний ґоль прийшов — він тільки помилково впав не в ті ворота...

А герой — Леньо Скоцень?...

Всі були так зааферовані фактом і актом несамовитого фіналу, що — я побоююся — за ним забуто його майстра, чи творця. Я не пригадую навіть, чи Леня знесено з грища на руках...

Потім, після Другої світової війни, його як змагуна французької професійної дружини Ніцца за три ґолі в перемозі 3:0 над чемпіоном Франції — як доносила спортова преса — глядачі несли на руках з грища аж до ратуші міста!...

Хай же цих декілька рядків слів буде цьому вийнятковому футбольному бомбардирові, якого нам завидували поляки, жиди, німці й інші народи, за доказ, що й його земляки не забули цього його надзвичайного зусилля, та й цілої спортової кар'єри, — дарма, що між тими днями і нашими актуальними буднями виростають усе нові довші десятки літ...

ДИРИҐЕНТСЬКИЙ КУРС ПРОВІНЦІЙНОЇ РАДИ КУК ОНТАРІО

Заходами Комісії для Справ Культури Провінційної Ради КУК Онтаріо відбудетьсу 2-тижневий Літній Курс для дириґентів в часі від 15 до 31 серпня 1978 в Інституті св. Володимира в Торонто. На цей курс вже зголосилось понад 25 кандидатів, які хочуть доповнити і поліпшити своє знання з ділянки української музики і зокрема дириґентури. По ближчі інформації треба звертатись на адресу: Ukrainian Conductors Workshop, 242 Runnymede Road, Toronto, Ontario, M6S 2Y3.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ПОМІЧ
(Округи Східнього Побережжя)
влаштовує

ЗАБАВУ —
ВИБІР КОРОЛЕВИ УНП
на 1978 рік

в охолодженій залі
Оселі СУМА в Елленвілл, Н. Й.
12-го серпня 1978 р., початок о год. 8:30 веч.

Оркестра „Сини Степів"

Вступ: дорослі $5.00, молодь $3.00

Запрошуємо все Членство УНП та ВШ. Громадянство до участі.

Комітет

Карпатський Лещетарський Клюб

влаштовує

в днях **12 і 13-го серпня 1978 року на кортах „СОЮЗІВКИ"**

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР
у ПОДВІЙНІЙ ГРІ (чоловіків і юнаків) та у МІШАНІЙ ГРІ

- Початок подвійних гор чоловіків в суботу, 12-го серпня, год. 10-та рано, подвійних гор юнаків і мішаних гор год. 1-ша по полудні (субота).
- Вписове $3.00 від особи.
- Особиста реєстрація змагунів на Союзівці — година перед початком змагань.
- Нагороди уфундовані Управою Союзівки: за перше і друге місце у групі чоловіків та у мішаній грі, за перше місце в рунді „потішення" та за перше і друге місце в групі юнаків.
- Приміщення проситься замовляти через Управу Союзівки:

SOYUZIVKA UNA ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel. (914) 626-5641

Увага! *Увага!*

Округи Стейту Ню Джерзі й Округа Ню Йорк!

В суботу, 19 серпня 1978 р., о год. 2-ій по пол.
відбудуться
в залі Головної Канцелярії УНСоюзу
при 30 Монтґомери вул., ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ
Округ Джерзі Ситі, Нюарк, Пассейк і Перт Амбой — стейту Ню Джерзі та Метрополітальної Округи Ню Йорк.

У програмі Зборів:
Осіння організаційна кампанія 1978 р.

До участі в Зборах зобов'язані ВСІ відділові секретарі, урядовці та делегати на 29-ту Конвенцію.

У Зборах візьмуть участь
Головні Урядовці з Канцелярії УНСоюзу
ПІСЛЯ ЗБОРІВ — ПЕРЕКУСКА

Окружні Управи Стейту Ню Джерзі і Ню Йорку

Комітет для влаштування Дня Українського Народного Союзу
який відбудеться

27-го СЕРПНЯ 1978 Р. на УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ біля БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

повідомляє, щоб **Округи Відділів Союзу — НЮАРКУ, ДЖЕРЗІ СИТІ, ПЕРТ АМБОЮ і ПАССЕЙКУ**
прибули на

ШИРШІ СХОДИНИ

в суботу, 12 серпня 1978 р., о год. 7:30 веч. в Українській Централі, 240 Говп Аве., ПАССЕЙК
ПРИСУТНІСТЬ ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ ОБОВ'ЯЗКОВА.

Інж. БОГДАН МАК — голова

ГРИГОРІЙ КЛИМЕНКО, секретар — ГАЛИНА ГАВРИЛЮК, касир

Чортківська Округа

Історично-мемуарний збірник. Повіти: Чортків, Копичинці, Борщів, Заліщики. Книжка у твердій темно-синій обгортці і золотими буквами, роботи мистця ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО. 926 сторінок. Ціна 25.00 дол. і $1 пересил.

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Бучач і Бучаччина

Історично-мемуарний збірник. Книжка у твердій кораловій обгортці із золотими буквами, роботи мистця ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО.. 943 сторінок з мапою.

Ціна $25.00 + $1.00 пересилка

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Український Конгресовий Комітет Америки у Філядельфії, Па.
при співпраці
Департаменту Розваг міста Філядельфії, Па.
влаштовує вже
ТРАДИЦІЙНИЙ ЛІТНІЙ

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

МУЗИКИ, СПІВУ й ТАНКУ

„Гомін України"

у славному

Robin Hood Dell-East
Ridge Ave., and Huntington Street, Philadelphia, Pa.

у п'ятницю, 18-го серпня 1978 р., о год. 8-ій веч.

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

- **ПАВЛО ПЛІШКА**, світової слави бас Метрополітальної Опери
- **РЕНАТА БАБАК**, меццо-сопрано опер Львова, Ленінграду й Москви
- **ТОМА ГРИНЬКІВ**, концертовий піяніст-віртуоз
- Чоловічий Хор „ПРОМЕТЕЙ", Філядельфія, Па. — дир. М. ДЛЯБОГА, при фортепіяні ГАЛЯ МАЗУРОК-РЕЙ.
- Танцювальний Ансамбль „ДУНАЙ" із Ст. Кетринс, хореограф О. САМЕЦЬ
- Гуцульський Ансамбль „ЧЕРЕМОШ", Філядельфія, хореограф Д. СОРОХАНЮК

КВИТКИ ВСТУПУ: по дол. 5.00 — резервовані, по дол. 1.00 — нерезервовані, НАБУВАТИ: в домівці УККА, 5004 Олд Йорк Ровд, Філядельфія та в крамницях: Марії Ганусей, „Космос", „Оріон", „Фантазія" і у фризієрні Василя Колінка; на Френкфорді у п. Мирона Баранецького; в Честері в пекарні В. Кия; у Вільмінгтоні у п. Петра Щерби та в Трентоні у п. Івана Чаплі.

У випадку дощу, в п'ятницю, Український Фестиваль відбудеться в суботу, 19-го серпня 1978 р., о год. 8-ій, тамже.

Управа Відділу УККА гаряче запрошує все Українське Громадянство Філядельфії та околиці взяти участь і зокрема набувати квитки в домівці Відділу УККА та в українських крамницях, щоб допомогти покрити великі кошти влаштовування цієї загальноукраїнської культурної імпрези на всеміському форумі.

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ

ВОЛОДИМИРА ІВАНА КОБЗЯРА

кол. першуна футбольної дружини „Україна" у Львові, кол. старшини Карпатської Січі і члена Похідних Груп ОУН, піонера і засновника української громади у Гантері, Н. Й.

відбудеться

в суботу, 12 серпня 1978 р., о год. 4 по пол.
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
на Його могилі на місцевому цвинтарі.

•

Водночас — ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА на сусідній могилі померлої також у минулому році рідної сестри В. І. КОБЗЯРА

ОЛЬГИ ЧЕРНИК

Ділимося сумною вісткою, що 21-го липня 1978 року в автомобільному випадку, трагічно померла на 48-му році трудолюбивого життя,

сл. п.

ІРИНА ДУДРА з РУДЕНСЬКИХ

народжена на Заріччі, пов. Золочів, Зах. Україна.

ПОХОРОН відбувся 25-го липня 1978 року у Стемфорді, Конн., з церкви св. Володимира на Фейрфілд Меморіял цвинтарі.

В глибокому смутку:
СТЕПАН ДУДРА — муж
АННА КАЧАН — сестра
СОФІЯ і СТЕПАН КУПЧИКИ — сестра і шваґер
ІВАН і ДАРА РУДЕНСЬКІ — брат і братова
ЯРОСЛАВА і ПЕТРО ОРИШКЕВИЧІ — сестра і шваґер
ВОЛОДИМИР і АННА РУДЕНСЬКІ — брат і братова
РОМАН РУДЕНСЬКИЙ — брат
МИХАЙЛО і ДАРІЯ ДУДРИ — шваґри

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що з Волі Всевишнього, 24-го червня 1978 року, по недузі ependymoma of spinal cord відійшла у Вічність

наша Найдорожча
МАМА, ДРУЖИНА, ДОЧКА, СЕСТРА

бл. п.

ГАЛИНА ТЕМЧЕНКО

нар. 27-го жовтня 1928 року в с. Харківцях, Гадяцького району, Полтавської обл.

Горем прибиті:
муж — СЕМЕН
сини — МАРКО, БОРИС
Ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді, Україні

•

За волею Покійної, замість квітів на могилу, складаємо пожертву:

на Harvard University, Ukrainian Studies' Fund, Inc.	$250.00
на Пресовий Фонд „Свободи"	25.00
на United Ukrainian American Rolief Comm.	25.00

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого
МУЖА, БАТЬКА і ДЗЯДЗЯ

бл. п.

ІЛЛІ ВАРЧАКА

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в четвер, 10 серпня 1978 р., о год. 8-ій ранку в церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й.

Про молитви за спокій душі Покійного просять:
дружина — АННА
дочка — ОЛЕКСАНДРА КРУМШИН
з мужем МИКОЛОЮ
і дочками: ЛЮБЦЕЮ і СОНЕЮ

•

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність 10-го серпня минулого року, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДЗЯДЗЬО

бл. п.

ІЛЛЯ ВАРЧАК

Цією дорогою складаємо сердечну подяку Всім, хто допомагав нам в тяжкому горю і смутку.

Дякуємо Високопреподобному о. совітникові Василеві Федишові — парохові церкви св. Михаїла в Йонкерсі, за відвідування Хворого в шпиталі і уділювання Йому св. Тайн, за відправу Парастасу і Панахиди в похоронному заведенні, за відправлення Служби Божої і всіх похоронних відправ та супровід Покійного на місце Вічного Спочинку.

Дякуємо Всечеснішому о. Іванові Терлецькому, за відвідування Хворого через довший час вдома і уділювання Йому св. Тайн.

Особливо дякуємо пані докторовій Сохан за відвідини нас в тяжкому смутку, за вислови співчуття, за поміч і пораду.

Дякуємо д-рові Романові Осінчукові, за довголітню дбайливу опіку Хворим.

Дякуємо д-рові Олегові Соханові, за скору лікарську поміч Хворому вдома, за відвідування Його по кілька разів денно та за щирі слова потіхи.

Дякуємо д-рові Василеві Кіналеві, за дбайливе піклування Хворим в шпиталі, за відвідини і поміч Хворому серед дня і ночі.

Дякуємо п-ву Михайлові і Михайлині Клюбан, за сталу допомогу і часті відвідини Хворого вдома.

Дякуємо д-рові Олегові Соханові, за участь у Панахиді з церковним хором, а Хористам дякуємо, за те, що поспішили на заклик дириґента та прибули на Панахиду і звеличали її своїм співом.

Дякуємо п. Григорові Яремчукові, за привезення прапору до похоронного заведення і участь в Панахиді з прапором.

Дякуємо д-рові Іванові Козакові, за прощальну промову виголошену в похоронному заведенні прощаючи Покійного від Комбатантів, Друзів, Приятелів та бувших Учнів і від Родини.

Дякуємо п. Степанові Щурові, за прощальне слово-згадку, виголошене в похоронному заведенні про життя Покійного.

Дякуємо п. Миколі Сидорові, за прощальне слово від Громадян Йонкерсу під час тризни.

П. Р. Данилюкові дякуємо за те, що зайнявся збіркою на видавничий фонд „Червона Калина".

Дякуємо п-ву С. Щур, Данилюкам, Костівим, Вовчукам, Муращукам, за всю їхню допомогу.

Дякуємо сердечно Родині, Приятелям, Односельчанам і Знайомим, за вислови співчуття особисто, телефоном чи листовно, дякуємо за квіти, пожертви на Служби Божі, „Патріярший Фонд" і В-во „Червона Калина".

Дякуємо Всім, хто віддав останню прислугу Покійному в похоронному заведенні, дякуємо за молитви, участь в Панахиді, похоронах і тризні після похорону.

Дякуємо Управі Українського Народного Дому, за переведення тризни.

Дякуємо похоронному заведенні Йосифа Сінковського за взірцеве переведення похорону.

Молимось, щоб Всевишній нагородив всіх Вас щедрими ласками.

Дружина — АННА
Дочка — ОЛЕКСАНДРА КРУМШИН
з мужем МИКОЛОЮ
і дочками : ЛЮБЦЕЮ і СОНЕЮ.

•

В пам'ять Покійного, на „Патріярший Фонд" зложили:
по 20.00 дол. — п-во І. і С. Ориняки, Нюарк, Н. Дж.;
по 15.00 дол. — п-во С. і П. Левицькі, Торонто, Канада,п-во О. і А. Пришляки, Гартфорд, Конн; проф. С. Демчишин, Ню Йорк;
по 10.00 дол. — п-во Я. і О. Городецькі, Ню Бронсвік, Н. Дж., п-во Я. і О. Зозулі, Ню Йорк, п-во Б. і І. Куриси, Бронкс, Н. Й.;
по 5.00 дол. — п-во М. і М. Сидори, Йонкерс, Н. Й., п-во М. і К. Сулима, Ню Йорк.
Разом $105.00

Всім Жертводавцям щиро дякуємо.

В п'яту річницю смерти
бл. п. д-ра Григора Дмитрова
замість квітів, складаю 50.00 долярів на Український Науковий Інститут Гарвардського Університету.

Дружина МЕЛАНІЯ ДМИТРІВ

Ділюся сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що 16-го липня 1978 року, після важкої недуги, відійшов у Вічність мій Найдорожчий БРАТ

бл. п.

ІВАН К. ШОЛУХА

нар. 29-го березня 1915 р. у Кривовільці, Підляшшя.

ПОХОРОН відбувся 19-го липня 1978 року на цвинтарі Сунсет Меморіял Парк, Мінн., після Заупокійної Літургії в церкві св. Михаїла, Міннеаполіс, Мінн.

Сумує: сестра — МАРІЯ

Ділимося сумною вісткою, що дня 20-го липня цього року, по довгій і тяжкій недузі упокоївся в Бозі

бл. п.

АЛЕКСАНДЕР НАКОНЕЧНИЙ

бувший директор Повітового Союзу Кооператив в Борщеві.

В глибокому смутку: ДАРІЯ — дружина
МАРТА — донька

Літературний Конкурс для письменників

Організаційний Комітет Літературного Конкурсу для українських еміграційних письменників — конкурсу, що його проголосила Бібліотека Пласту і Рідної Школи у Філядельфії з нагоди двадцятиріччя свого існування — повідомляє, що перша організаційна стадія підготови конкурсу вже завершена. Чотири фундатори конкурсу — курінь старших пластунок і курінь пластунок-сеніорок „Чортополохи". Товариство „Рідна школа" у Філядельфії та філядельфійська Пластова Станиця склали вже задекляровані суми і фонди конкурсу вже здепоновані на окремому конті Української Щадниці у Філядельфії. Зрозуміння, моральна підтримка та щедрість фундаторів виправдали, а навіть перевершили в дечому скромні сподівання організаторів. Завдяки цій щедрості і підтримці Комітет розпоряджатиме більшою ніж було передбачено сумою і зможе запропонувати жюрі зужити цю приблизно 30 відсоткову надвишку для встановлення додаткових нагород або для підвищення вже усталених трьох нагород, залежно від кількости і якости надісланих матеріялів. Повідомлення про Літературний Конкурс розіслано до українських часописів і журналів в Америці, Канаді, Німеччині, Франції, Австралії та Аргентині. Вже почали надходити перші посилки творів. Висліди Літературного конкурсу будуть проголошені на спеціяльному вечорі, що відбудеться у Філядельфії дня 18-го листопада 1978 року у залі спортового товариства „Тризуб". В програмі цього Літературного вечора буде читання нагороджених творів, роздача літературних нагород та ювілейна виставка книг Бібліотеки Пласту і Рідної Школи.

Успіх Конкурсу залежить тепер виключно від самих письменників, від якости і кількости надісланого матеріялу. Організатори конкурсу хотіли дати приклад українській громаді, як при відносно невеликому вкладі грошей, при добрій волі і праці кількох осіб, поодинокі українські установи могли б кожного року фундувати літературні конкурси, щоб стимулювати та заохочувати до творчости українських письменників. Якщо у цьогорічному конкурсі Бібліотеки Пласту і Рідної школи візьме участь широке коло українських еміграційних авторів, якщо жюрі з-поміж надісланих матеріялів зможе вибрати на серйозний критичний розгляд бодай десяток доброякісних творів безсумнівної літературної вартости — то це буде не лиш успіхом цьогорічного конкурсу, не лиш виправданням для оптимізму організаторів, але і поштовхом та заохотою до подібних конкурсів у майбутньому.

Закликаємо українських письменників не зволікати із присилкою своїх творів та просимо точно притримуватись визначених умовин конкурсу. Пригадуємо ще раз: Літературний конкурс, що його влаштовує Бібліотека Пласту і Рідної Школи у Філядельфії, відкритий для всіх українських еміграційних авторів. Це конкурс на коротке оповідання або новелю із сучасного життя. Три проголошені нагороди (Перша — двісті долярів, друга — сто п'ятдесят долярів, третя — сто долярів) можуть бути підвищені на 30 відсотків, або доповнені іншими, як це вияснено вище. В склад жюрі входять визначні літературознавці: Іван Коровицький, Григорій Костюк та Юрій Лавріненко. Твори мусять бути нові, досі ніде не друковані. Тематика довільна, призначена для дорослого читача. Єдиним критерієм оцінки творів буде їхня мистецька якість. Підписаний псевдонімом машинопис у чотирьох примірниках належить переслати найпізніше до 1 жовтня 1978 року, залучивши в окремому заклеєному конверті своє справжнє прізвище, адресу та назву твору. Матеріяли отримані після 1-го жовтня не зможуть бути включені в конкурс.

Просимо не баритися: час наглить і пошта не працює так швидко і справно, як колись. Адреса для надсилання матеріялів: Mrs. Marta Tarnawsky, 6509 Lawnton Avenue, Philadelphia, Pa. 19126.

Україну Року

Багато разів на сторінках нашої преси ми читали про дуже оригінальну і гарну новозбудовану українську католицьку церкву св. Йосифа в Чікаґо. Власне, завдячуючи великим організаційним здібностям о. пароха Йосифа Шарого, який доклав багато труду і подиву гідної витривалости, зорганізовано будову цієї церкви. А найголовніше, що Будівельний Комітет та всі парафіяни на чолі зі своїм душпастирем о. Шарим непохитно вірили, що величавий храм мусить бути воздвигнутий на Славу Божу. І в травні 1977 року відбулось надзвичайно урочисте посвячення новозбудованого храму, про що було багато написано в часописах і журналах. Я лиш додам, що храм виглядає величаво і могутньо, та спонукує кожного відвідувача призадуматись над символікою тієї небуденної Святині.

У парафії св. Йосифа вже від 1969 року в серпні кожнорічно відбувається великий фестиваль, під час якого уряджується бенкет для вшанування заслуженої особи, яка вклала багато праці на користь і розвиток українського церковного, громадського, економічного чи мистецького життя. Один рік відзначується духовну, а другий світську особи.

Цей почин свідчить про громадську зрілість членів парафії, які крім жертвенної праці у церковному винограднику, вшановують своїх визначних людей та слідкують за всім українським національно-громадським життям.

Цього року приділено цю честь пані інж. Лідії Бурачинській — голові Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, колишній голові Союзу Українок Америки, знаній журналістці і редакторці, яка присвятила все своє життя для добра українських жіночих організацій та для всієї нашої спільноти.

Пані Лідію Бурачинську буде урочисто відзначено і вибрано як „Українку Року".

Для улаштовання цього бенкету створено при парафії св. Йосифа Громадський Комітет, в склад якого входять представники українських організацій.

Бенкет відбудеться 19-го серпня 1978 р. з гарною мистецькою програмою в церковній залі парафії св. Йосифа в Чікаґо.

Імпреза почнеться Благодарною Службою Божою о год. 6-ій вечора.

М. Юзефович

БУВАЮТЬ ДИВА НА ЗЕМЛІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

і випитував за книжками, чи хтось не має на продаж. І дивним стає, що він не натрапив на цей великий збір книжок. Але ж бо є ще дотепер багато колекціонерів в Детройті й їм ця маленька хатина і її власник Онуфрій Мармелюк були невідомими. А то напевно Гарвард не мав би того щастя — одержати такий гарний подарок.

Щойно треба було такого малого випадку, телефону: „прийдіть і беріть". І ми прийшли і взяли і передали це все почищене, посортоване до користування Українського Наукового Інституту при Гарвардському Університеті в Кембріджі.

Годиться при тому подати дещо із життєпису покійного Онуфрія Мармелюка, який став посмертно великим жертводавцем. Він народився в селі Видинів, Снятинського повіту 1895 року. До Канади приїхав ще перед Першою світовою війною. Перебував спочатку у Велланд та Гемілтоні, провінції Онтеріо. До Детройту переїхав мабуть в роках 1920-их і жив тут аж до своєї смерти. Займався театральними виставами і правдоподібно продажем книжок із совєтської України. Фотографії, які знайдено разом з книжками, вказують на дуже жваву діяльність робітничих гуртків, а програмки з концертів та інших нагод говорять про часті поїздки та вказують на різнородність п'єс, які вони виставляли, як в Америці так і в Канаді. Потім Онуфрій Мармелюк відійшов від активного життя; фактичної причини ми не можемо знайти в тих документах. Останніх понад двадцять років він не брав участи в громадському житті. Не учащав на ніякі українські імпрези, не жив з ніким, забутий всіми. А десять останніх років, від часу смерти його дружини, зовсім осамітнений, провадив життя анахорета, як би покараний долею, приречений бути самим. Дружини не було між живими, а син проживав окремо, не цікавився батьком. Без надій, без ніяких цілей в майбутнє, без таких, які мажором наростали в молодих роках і вулканом виливалися в творчій течії його сценічної роботи, відійшов осамітнений на другий світ, але можна запевнити, що тепер пам'ятка по ньому буде вічною, бо без нього не було б такого надбання.

А щастя в тій нещасливій епопеї людського життя таки усміхнулося для Українського Гарварду. Могло бути інакше, могло це добро згоріти, могли розбазарити приватні люди, могла книгозбірня піти на макулятуру, як багато дорогих речей вже пішло, але ж бо і на сміття могли вивезти на пропаще смітярі. Тому ще раз можна зовсім спокійно повторити: бувають дива на цьому світі ще і в наших часах. Майже тисячу п'ятсот назв здобув Український Гарвард таким дивним збігом обставин.

Микола Понеділок
Рятуйте мою душу
ПОВІСТЬ
Обкладинка та ілюстрації ЕДВАРДА КОЗАКА-ЕКО
Сторінок 503 • Ціна 8:00 дол.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

вого Папу. Нового голову Вселенської Католицької Церкви вибиратимуть тільки ті кардинали, які ще не переступили 80-го року життя, а їх тепер є 116. Чотирнадцять теперішніх кардиналов, між ними Блаженніший Патріярх Иосиф Сліпий, мають вже понад 80 років і тому не братимуть участи у виборі нового Папи.

Покійний Папа Павло УІ, Джіованні Баттіста Монтіні, народився 26-го вересня 1897-го року в містечку Концесіо в північній Італії. Його батько був адвокатом і журналістом. Майбутній Папа, після закінчення університету та теології, був висвячений на священика в 1920-му році. Три роки пізніше він став секретарем Папського Нунція у Польщі, де протягом короткого часу вивчив польську мову. Між іншим, Папа Павло, крім італійської, володів також латинською, французькою, німецькою, еспанською, португальською та англійською мовами.

Повертаючись до ватикану в кінці 1923-го року, о. Джіованні Баттіста Монтіні в скорому часі був призначений до секретаріяту стану, в якому працював майже три десятиріччя. У 1954-му році він став архиєпископом Міляну, а в 1958-му році кардиналом. Після смерти Папи Івана XXIII в 1963-му році його обрано Папою і він прийняв ім'я: Павло УІ.

Папа Павло УІ ввійде в історію як Вселенський Архиєрей, за понтифікату якого наступили великі зміни у самій Католицькій Церкві і у відношенні цієї Церкви до інших християнських і нехристиянських Церков, як також наступили важливі зміни у становищі Ватикану до різних соціяльних та політичних світових питань, хоча сам Папа Павло до кінця життя фактично залишився консерватистом, зокрема щодо догм Католицької Церкви. Він, продовжуючи діяльність Папи Івана, зробив дуже багато в справі екуменізму з іншими християнськими Церквами, з кінцевою метою поєднання їх, зокрема з Православною та Англіканською Церквами. За його понтифікату нав'язано контакти з іншими релігіями: мусулманською, жидівською, будистською і т. д., переведено реформи щодо структури і діяльности Колеґії Кардиналів, введено живі національні мови у св. Літургію, замість дотогочасної латинської мови. Папа Павло УІ був перший, що прийняв на авдієнціях лідерів комуністичних держав, між ними в 1967-му році тодішнього „президента" Совєтського Союзу Ніколая Подґорного, стараючись нав'язати кращі зв'язки з комуністичним світом.

Політика Папи Павла відносно комуністичного бльоку стала однією з причин, чому Ватикан і досі відмовляється проголосити Патріярхат для Помісної Української Католицької Церкви, хоча власне Папа Павло в 1965 р. підніс первоієрарха цієї Церкви, митрополита-ісповідника Йосифа Сліпого, до сану кардинала.

У березні цього року Папа Павло переслав Блаженнішому Патріярхові Йосифові побажання в день іменин такого змісту: „Із щасливої нагоди дня Ваших іменин висилаємо Вам із відновленою доброзичливістю наші побажання, підносячи нашу молитву Вашому небесному Покровителеві, щоб зіслав на Вашу особу особливі ласки, а ми Вам уділяємо із серця окреме Апостольське благословення".

Патріярх Йосиф подякував Папі за іменинні побажання, а також з надходячим празником Воскресення Христового переслав Святішому Отцеві побажання, на які Папа Павло також відповів. Наскільки відомо, це були останні листорні зв'язки між Папою Павлом і Патріярхом Йосифом.

Як уже згадано, хоча за понтифікату Папи Павла УІ наступили великі зміни, то Папа фактично був консерватистом. Він, наприклад, відкинув пропозиції деяких католицьких теологів, щоб жінок можна було висвячувати на священиків, як теж відмовився знести примусовий целібат для священиків латинського обряду. Рівнож Папа Павло підтвердив дотогочасне становище Католицької Церкви щодо штучних заходів проти запліднення, проголошуючи, що такі заходи далі вважаються тяжким гріхом.

Ще за його життя різні коментатори, католицькі і навіть атеїс и, називали Папу Павла „Папою миру", бо він активно включався у майже всі старання довести до припинення воєнних дій в Індокитаї, на Близькому Сході чи на інших обширах. Він рівнож дуже часто виступав в обороні тих людей, які находилися під політичним, національним чи іншим гнітом, як теж в економічних злиднях. Ця його діяльність, як також його виступи проти тероризму, який поширювався по цілому світі саме в час його понтифікату, і згадані зміни в Літургії та його заслуги для екуменізму здобули йому марку „проґресиста", в час коли його консервативний підхід до питань догм Католицької Церкви часто викликував невдоволення, а то й гостру критику з боку більш поміркованих чи ліберальних католицьких теологів.

Папа Павло УІ під час свого 15-річного понтифікату відвідав більше країн світу, ніж котрийнебудь із його попередників, бо побував на 6-ох континентах, будучи першим Папою від 1799-го року, який подорожував поза границі Італії. У жовтні 1965-го року, він, наприклад, виступив з промовою в Об'єднаних Націях в Ню Йорку, будучи таким чином першим Папою, який відвідав ЗСА.

Не зважаючи на консерватизм самого Папи Павла УІ, коментатори підкреслюють, що власне за його понтифікату Католицька Церква фактично зробила великі кроки в сторону усучаснення.

Щодо вибору нового Папи, то більшість коментаторів вважає, що конкляв кардиналів правдоподібно знову обере італійця, бо італійці становлять найбільшу національну групу серед 116-ох кардиналів, які уповноважені до голосування. Італійських кардиналів є 27, а наступною найбільшою національною групою — це американці, бо їх є 10. Останній неіталійський Папа був Адріян, голляндець за національністю, якого вибрано в 1522-му році.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003
З 1-го липня відкрито відділ з нумізматикою, продаємо і купуємо різні монети.

Найкраще місце на прийняття, бенкети, ім'янини, хрестини, товариські зустрічі, поминки і на всі нагоди —
HOLIDAY INN of Somerville
US Route 22 (E. Bound)
BRIDGEWATER, N.J. 08807
• Тел. (201) 526-9500, в українській мові 201-526-1866
• Власник українець та під українським зарядом.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 11-го СЕРПНЯ 1978 р.

Нюарк-Ірвінгтон, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва Запор. Січ 371 Відд., о год. 7-ій веч., в залі УНДому в Ірвінгтоні. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — Стефанія Стеців, гол., Вол. Шпирка, заст. гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 13-го СЕРПНЯ 1978 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36-ий Відд., о год. 1:30 по пол., в кафетерії Школи св. Йосафата при 940 Рідж Ровд Іст. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217-ий Відд., о год. 1:30 по пол. в кафетерії коло церкви св. Йосафата. На порядку: роздача дивіденди, звіт К. Комісії за перше півріччя. Проситься чл. прибути. — К. Шевчук, предс., В. Велитович, А. Васьків і Д. Маргалич — К. Комісія, С. Мартинюк, С. Васьків, Т. Кубарич і Д. Пристай — чл. Управи.

HELP WANTED

MAINTENANCE
Couple for full time, live-in, garden apt complex. Must be experienced in general household, plumbing and electrical repairs. Salary plus 3½ rm apt.
Call (201) 641-6256
from 9 a.m. to 5 p.m.

REAL ESTATE

For sale in Kerhonkson, N.Y.
3 BEDROOM HOUSE
New appliances, 2 garages, swimming pool, low taxes. Reduced: $31,000.00.
Real bargain!
N. SURAWY — BROKER
(914) 626-3551

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма
К. М. КАРДОВИЧ
CONSTANTINE M. KARDOVICH
CYPRESS HILLS MONUMENTS
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (212) AP 7-2332

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
влаштовує з доручення
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ
ТЕНІСОВІ ТА ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ
присвячені 85-річчю „Свободи"
в днях 1, 2, 3 та 4-го вересня 1978 року

на кортах „СОЮЗІВКИ"
ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ
за індивідуальні першості
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ на рік 1978
І ЗА ЧАШІ
УНСОЮЗУ, „СОЮЗІВКИ", „СВОБОДИ" „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА" І п-ні М. ДУШНИК
в поодинокій грі:
ЖІНОК - ЧОЛОВІКІВ - МОЛ. - СЕНЬЙОРІВ (35-44) - СЕНЬЙОРІВ (45 і 55 р.) ЮНАЧОК-ЮНАКІВ (18, 16, 14, 12 і нижче р.)

Зголошення до змагань враз із вписовим по $ 5.00 приймає:
Mr. BOHDAN RAK
43-21 49th Street
Long Island City, N. Y. 11104
до 23-го серпня 1978 р. Додаткових зголошень перед початком змагань не приймається, бо льосування відбудеться на засіданні Комісії на передодні змагань.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:
П'ЯТНИЦЯ, 1 вересня — год. 1:00 по пол. на Союзівці: елімінаційна рунда чоловіків. Змагуни, які мусять змагатись в цій рунді одержать окреме повідомлення від проводу турніру до середи, 31-го серпня.
СУБОТА, 2 вересня — год. 8:30 рано на Союзівці: 1-ша рунда юначок (всі групи), сеньйорів (35 р. і 45 р.) та жінок. Год. 8:30 рано в Ню Полц: 1-ша рунда чоловіків. Год. 10:30 на Союзівці: 1-ша рунда юнаків (всі групи) год. 10:30 в Ню Полц: турнір переможених. Год. 3:30 по пол. на Союзівці: 1-ша рунда сеньйорів (55 р.)
Час та місце дальших змагань назначить провідник змагань Р. Ракочий ст.
Змагуни групи чоловіків, вильосовані до елімінаційної рунди на п'ятницю, які не зможуть приїхати в цей день, як рівнож ті, що відпадуть в елімінаціях, можуть змагатись в групі переможених.
З уваги на короткий час турніру та велике число учасників, змагуни можуть голоситись тільки до одної конкуренції, яку зазначать точно на реєстраційнім листку.

на басейні „СОЮЗІВКИ"
СУБОТА, 2-го ВЕРЕСНЯ 1978
ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ
за ПЕРШОСТІ УСЦАК-у, за мандрівну чашу УНСОЮЗУ у дружиновому точкуванні та за медалі і нагороди УНСОЮЗУ
у слідуючих конкуренціях:
Хлопці (8-10 р.) — 25 м довільним
Хлопці (11-12) — 25 м довільним
Юнаки (13-14) — 50 м. довільним і 50 м грудним
Юнаки (15-17) — 50 м. довільним
50 м грудним
100 м змінним
Чоловіки — 100 м довільним
100 м грудним
4 х 50 м гінці — довільним
4 х 50 м гінці — змінним
Дівчата (8-10) — 25 м довільним
Дівчата (11-12) 25 м довільним
Юначки (13-14) 50 м довільним
Юначки (15-17) 50 м довільним і 50 м грудним
Жінки — 50 м довільним і 50 м грудним
4 х 25 м гінці довільним

Провідник змагань: ЯРОСЛАВ РУБЕЛЬ
Зголошення до змагань приймається в суботу, 2-го вересня від год. 9:30 рано над басейном Союзівки.
Початок змагань — субота, 2-го вересня 1978 р., 11-та год. рано, фінали по полудні того самого дня.
Вписове $1.00 від особи.
Змагуни (-ки) можуть брати участь в одній віковій групі (окрім гінців).

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК.

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ
ПРОСИМО ВИТЯТИ ТА ВИСЛАТИ РАЗОМ З ОПЛАТОЮ $5.00.
(Зголошення без вписового не приймається)
1. Ім'я і прізвище: ____________
2. Адреса (по-англійськи): ____________
3. Телефон: ____________
4. Дата народження ____________
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь: ____________
6. Клюбова приналежність: ____________
Чеки виставляти на: KLK, American Ukrainian Sports Club

ВАША КНИЖКА ШУКАЄ ВАС

КОБЗАР — Повна збірка поезій Тараса Шевченка під ред. Василя Сімовича. Вид. КУК — Канада	$12.00
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ — Микола Аркас	10.00
ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ — Проф. М. Дольницький	2.50
ІСТОРІЯ УКР. ЛІТЕРАТУРИ — 3 томи — Вол. Радзикевич	9.00
УКРАЇНСЬКІ КУПЦІ І ПРОМИСЛОВЦІ в Західній Україні в рр. 1920-1945. Інж. Вол. Несторович	15.00
УКРАЇНЦІ В ГЕНЕРАЛЬНІЙ ГУБЕРНІЇ — Вол. Кубійович	$10.00
ЛЬВІВСЬКА БРАТІЯ — Є. Загачевський	5.00
УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО в вирі Другої світ. війни — Зенон Зелений	5.00
ПАЛКОЮ КРОВ'Ю — Микола М. Палій	3.00
З ВІЙСЬКОВОГО ГНІЗДА — Тетяна Михайлівська-Цимбал	3.00
ОКАЯННІ РОКИ — Григорій Костюк	6.00
З НОВОҐВІНЕЙСЬКИХ ВРАЖЕНЬ — Дмитро Чуб	3.50
ЄВШАН — Лярися Мурович	2.50
ПІОНЕРИ СВЯТОЇ ЗЕМЛІ — Лярися Мурович	2.50
МЕЧ АРЕЯ — Іван Бїлик	10.00

Маємо багато інших книжок, зокрема великий вибір дитячої літератури. Каталог і наш Бюлетень висилаємо безплатно. Пересилку книжок оплачуємо самі. Книгарням 25-30 проц. опусту. Замовлення враз з належністю слати на адресу:
UKRAINSKA KNYHARNIA
4340 Bernice, Warren, Mich. 48091. U.S.A.

PLUMBERS
PLUMBERS & FORMEN
Needed Immediately
Job Location in Md. & Va.
Highest Hourly Rate
Complete Fringe Benefits
Please Call
Pat Casamento
948-8950 (301)
James A. Federline, Inc.
26 W. Diamond Ave
Gaithersburg, Md. 20760
E.O.E.

REAL ESTATE

ХАТА на ПРОДАЖ
Модерна, гарна хата, на горбку, з гаражем, басейном, 2 коминки, шопа, 1 акр землі, 5 хв. пішком до Керганксону —
$ 58,000. (914) 626-0668